

สะพานสายรุ้ง

ปีที่ 18 ฉบับที่ 3 ธันวาคม 2558

พัฒนาการของสำนักทางเพศ

ก่อนลูกจะเกิด บางคนอาจมีความปรารถนาอยากได้ลูกชายหรือลูกสาว แต่หลังจากที่คลอดออกมาแล้ว เราแทบจะลืมประเด็นนี้ไปเลยถ้าไม่ได้ยึดติดกับมันมาก เวลาอุ้มหรือป้อนนมลูก เราไม่ได้คิดหกรอกว่ากำลังเลี้ยงเด็กผู้หญิงหรือผู้ชาย เพราะเด็กเล็ก ๆ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสิ่งแวดล้อม โลกรอบตัว สถานะธรรมชาติ และผู้คนใกล้ชิด จะเห็นได้ว่าเด็กทารกไม่ค่อยมีความแตกต่างระหว่างเพศเท่าใดนัก หน้าตาก็ไม่ได้บอกให้รู้เลยว่า เป็นเพศใด วิธีการเข้าหาโลกของเด็กในช่วง 7 ปีแรกไม่ว่าชายหรือหญิงก็ใกล้เคียงกัน อาจกล่าวได้ว่าเด็กเล็กยังไม่มีลักษณะทางเพศที่ชัด

ผู้ใหญ่มักเป็นฝ่ายสร้างแบบแผนให้ว่าเด็กผู้ชายหรือเด็กผู้หญิงควรแต่งตัวอย่างไร ใส่สีนี้ เล่นแบบนี้ โดยที่ตัวเด็ก

เองยังไม่ประสีประสา
อะไรเลย ยังไม่มี
สำนึกในความเป็น
เพศชายเพศหญิงเสีย
ด้วยซ้ำ เมื่อค่อย ๆ
เจริญวัยขึ้น เด็กจึง
เริ่มรู้ว่า มีเพศชาย
หญิงที่แตกต่างกันอยู่
บางคนอาจถามว่า “พ่อเป็นผู้ชายหรือ
ผู้หญิง?” แต่ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจอะไรนัก เด็กหญิงและชายจึง
เล่นด้วยกัน พูดคุยกัน โดยไม่มีความรู้สึกแปลกแยกแตกต่างกัน
เลย

เวลาเด็กพูดว่า “แฟน” หรือ “จะแต่งงาน” ก็ไม่ได้พูด
ด้วยความหมายแบบเดียวกับผู้ใหญ่ เด็กยังไม่เข้าใจความหมาย
ของคำพวกนี้เลยด้วยซ้ำไป ที่เด็กพูดเป็นเพียงการเลียนแบบตาม
ที่เห็นที่ได้ยินมา เราจึงไม่จำเป็นต้องอธิบายว่า “ลูกแต่งงานกับ
แม่ไม่ได้หรอกนะ เพราะ...” วิธีการที่ผู้ใหญ่พูดคุยกับเด็กโดยถาม
ว่า “มีแฟนรึยัง?” หรือล้อเด็กว่าเป็นแฟนกับคนนั้นคนนี้ แหย่
ว่า “เจ้าชู้เสียด้วย” “จิบเลย” ล้วนเป็นการพูดถึงโลกของตัวเอง
ไม่ใช่โลกของเด็ก ความคิดทำนองนี้ยังไม่ผ่านเข้ามาในใจเด็ก
เรายังไม่ต้องรีบฉุดเด็กเข้ามาในโลกของผู้ใหญ่เสียตั้งแต่เล็กหรอก
โดยเฉพาะในเรื่องนี้ ปลอ่ยให้เขาอยู่กับความบริสุทธิ์สดใสของวัย
เด็กไปจนโตพ้นวัยก่อนเถาะ

โดยทางกายเด็กเล็กยังไม่มีความพร้อมสำหรับการรับรู้
ทางเพศ อวัยวะต่าง ๆ และองค์ประกอบทางกายที่เกี่ยวข้องยังไม่
พัฒนา ยังไม่ทำงานทางด้านนี้ ทำงานแต่ด้านการขับถ่าย

เด็กยังไม่มีความต้องการทางเพศ สิ่งที่เด็กทำที่อาจคล้ายกิจกรรมทางเพศ มักเป็นเพียงการเล่นแบบตามที่เคยเห็นมา อาจจะทำจากโทรทัศน์หรือคลิป หรือเป็นการสำรวจร่างกายตัวเอง เช่นเดียวกับที่สำรวจโลกภายนอก ไม่ได้มีนัยยะหรือเจตนาแบบผู้ใหญ่ใด ๆ

กลางวัยเด็ก

พออายุเข้า 9-10 ขวบ เด็กจึงสำนึกในความแตกต่างระหว่างเพศอย่างจริงจัง รู้ว่าโลกนี้มีเพศหญิง-ชาย ซึ่งไม่เหมือนกัน เป็นคนละฝ่ายคนละพวกกัน พร้อมทั้งเห็นว่าคนอีกเพศเป็นเหมือนฝ่ายตรงข้าม ไม่น่าคบ เด็กวัยนี้จึงมักเกาะกลุ่มอยู่กับเพศเดียวกัน การนั่งใกล้หรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนต่างเพศจึงเป็นสิ่งที่เด็กวัยนี้ไม่พึงประสงค์และพยายามหลีกเลี่ยง พร้อมกันนั้นก็เริ่มมีความตระหนักถึงเพศของตัวเอง มีความรู้สึกอาย ไม่กล้าให้ใครเห็นเวลาไม่มีเสื้อผ้าปกปิด ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ยังเดินไปเดินมาอยู่ในบ้านโดยไม่มีเสื้อผ้า หรือโดดลงน้ำ โทง ๆ ได้โดยไม่อายสายตาใคร

ไม่มีความจำเป็นหรือเหตุอันควรที่จะไปบอกให้เด็กเล็ก ๆ ปกปิดหรือเอาผ้ามาคลุมตัวไม่ให้ใครเห็น เมื่อโตขึ้น เด็กมีสำนึกในเรื่องนี้มากขึ้น ก็จะรู้จักอายไปเองถ้าเห็นว่าเราไม่ได้ล่อนจ้อน เปล่าเปลือยให้คนอื่นเห็นกัน การที่พ่อ/แม่-ลูกอาบน้ำด้วยกันอยู่ด้วยกันโดยเปิดเผยร่างกายไม่ปกปิด เพราะคิดว่าเด็กจะได้รู้สึกปกติธรรมดากับสรีระมนุษย์ เห็นเป็นเรื่องธรรมชาติ ไม่ใช่เป็นเรื่องน่าตื่นเต้นหรือต้องห้าม จะได้ไม่เกิดความอยากรู้อยากเห็นในภายหลังนั้น มีความเสี่ยงที่จะทำให้เด็กเห็นว่าการเปิดเผยเรือนร่างเป็นเรื่องธรรมดา ทำได้โดยไม่ต้องคิดอะไรมาก เป็น

การปลูกให้เด็กเริ่มสนใจ เริ่มต้นตัวทางเพศเร็วกว่าที่ควร ดังที่หลาย ๆ บ้านประสบมาแล้ว

ก่อนวัยรุ่น

หลังจากนั้นอีก 2-3 ปี เมื่อใกล้เข้าวัยรุ่น สายตาที่มองคนต่างเพศของเด็กจึงค่อย ๆ เปลี่ยนไป ไม่ได้เห็นเป็นฝ่ายตรงข้ามที่ต้องคอยหลีกเลี่ยงอีกต่อไป กลับเริ่มมีความสนใจอยากสมาคมด้วย อาจแสดงออกมาโดยการแซว แหย่ ล้อเล่น ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้อีกฝ่ายมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ความสนใจในเพศตรงข้ามของเด็กวัยนี้จะค่อย ๆ เพิ่มพูนขึ้น แทนที่จะผลัดออกจกกันเหมือนก่อน กลับดึงดูดเข้าหากันในช่วงวัยรุ่น หลังจากเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์แล้ว เด็กจึงเริ่มมีประสบการณ์กับตัวเองทางด้านเพศแบบเดียวกับผู้ใหญ่

ว่า สภาพแวดล้อมในสังคมยุคนี้อุดมไปด้วยสารพัดสิ่งยั่วยุ กระตุ้นความสนใจในเรื่องเพศ ไม่ว่าจะจากโฆษณา นิตยสารทีวี ภาพยนตร์ วิดีโอ internet ฯลฯ ซึ่งแพร่หลายไปทั่วทุกแห่งหน สร้างความท้าทายอย่างใหญ่หลวงในหลาย ๆ ด้านของชีวิตเด็กรุ่นหลัง ๆ จึงมีความตื่นตัวเรื่องเพศกันเร็วขึ้นกว่าแต่ก่อน ซึ่งเป็นการร่นวัยเด็กให้หดสั้นลง ความสดใสบริสุทธิ์ไร้เดียงสาของวัยเด็กถูกกัดกร่อนมลายหายไปก่อนเวลาอย่างน่าเสียดาย โดยไม่สามารถเรียกคืนมาได้อีกเลย

ชะลอการตื่นตัว

การชะลอไม่让孩子เข้าถึงสื่อต่าง ๆ ก่อนวัยอันควร จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยกันไม่让孩子เกิดความตื่นตัวในเรื่องนี้เร็วเกินไป เพราะเทคโนโลยีสมัยใหม่ใช้ได้ง่าย โดยเฉพาะสำหรับ

เด็ก เห็นพ่อวางทิ้งไว้ หยิบมาปิด ๆ กด ๆ ไม่ก็ทีก็สามารถเปิดเข้าไปดูอะไรต่อมิอะไรได้สารพัด ภาพและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เด็กสมัยนี้เห็นจากหน้าจอ จำนวนมากเป็นสิ่งที่คนรุ่นก่อน ๆ เมื่ออยู่ในวัยนั้นยังไม่มีโอกาสได้รู้ได้เห็นเลยด้วยซ้ำไป

นอกจากเด็กสมัยนี้จะมี ความสนใจทางเพศเร็วขึ้นกว่าที่ผ่านมาแล้ว การเติบโตพัฒนาทางสรีระก็เป็นไปเร็วขึ้นเช่นกัน บางคนยังไม่ทันขึ้นเลข 2 หลักก็เริ่มมีสัญญาณของการก้าวสู่ความเป็นหนุ่มเป็นสาวแล้ว พัฒนาการทางกายเติบโตรวดเร็ว ขณะที่ทางจิตใจ ความคิด และสภาวะสำนึกก้าวตามไปไม่ทัน และที่จริงกลับซาลงเสียอีก จากปัจจัยของสังคมยุคใหม่หลายประการที่เป็นอุปสรรคถ่วงรั้งไว้

เมื่อร่างกายพร้อมที่จะเป็นพ่อคนแม่คนได้ แต่วุฒิภาวะยังทิ้งช่วงห่างอยู่ จึงนำซึ่งปัญหานานาที่สร้างความหวั่นใจให้พ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกินขอบเขตในวัยที่ยังไม่สุกงอม หรือปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อันเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายที่จะติดตามมา

สร้างสมดุลในวัยรุ่น

ช่วงวัยรุ่นเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่และหรือหวนที่สุดของชีวิตทั้งภายในและภายนอก เด็กวัยนี้เริ่มมีประสบการณ์ทั้งกับโลกและตัวเองแตกต่างไปจากเดิมอย่างมาก เริ่มหันเข้าสู่โลกภายใน ถดถอยเข้ามาอยู่ในตัวเอง ให้ความสำคัญ

สนใจกับตัวเองมาก และเซ็กซ์ก็เป็นทางหนึ่งที่ตอบสนองความสนใจในตัวเองได้อย่างดี

ในทางกาย วัยรุ่นเริ่มมีความสามารถที่จะให้กำเนิดชีวิตได้อันเป็นประสบการณ์ต่อมนุษยชาติในสถานะปัจเจก ในทางจิตวิญญาณเขาก็ควรสามารถมีประสบการณ์ต่อมนุษยชาติอย่างเป็นองค์รวมด้วย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ทำให้วัยรุ่นรู้สึกโดดเดี่ยว แยกแยะจากโลกและคนอื่น ๆ ความสัมพันธ์กับคนอื่นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งนักสำหรับเขา มีความหมายและความลึกซึ้งยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา ความสัมพันธ์ระหว่างเพศเป็นด้านที่จำกัดและเฉพาะด้านหนึ่งของความรัก เมื่อถึงวัยนี้ความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ไม่ควรจำกัดเพียงคนที่มีความรู้สึกให้เป็นพิเศษเท่านั้น ยังควรเชื่อมโยงและใส่ใจในมวลมนุษยและโลกด้วย การศึกษาที่ปัญญาหทัยจึงมีกิจกรรมให้เด็กช่วยเหลือบริการสังคมและเพื่อนมนุษย์ที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน ช่วยดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อน ๆ และน้อง ๆ อยู่เป็นประจำ ให้ทำงานที่ต้องรับผิดชอบด้วยตัวเองมากขึ้น หากเราไม่ดึงความสนใจและพลังของวัยรุ่นไปในทิศทางนี้ พัฒนาการทางกายที่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ประกอบกับสิ่งกระตุ้น สิ่งเร้าทั้งหลายรอบตัว ก็จะชักนำให้ความสนใจของเขาพุ่งไปในทางเพศมากเกินไป

เซ็กซ์เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงอยู่ของมนุษย์ก็จริง แต่การหมกมุ่นหรือวนเวียนอยู่กับเรื่องนี้มาก บ่งบอกถึงการขาดสมดุลในจิต ทุกวันนี้การพัฒนาสำนึกที่เหมาะสมที่ควรในเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ทำได้ยากขึ้นทุกที จากการที่มีการแสดงออกทางด้านนี้ท่วมท้นไปหมด ทั้งภาพ เพลง วิดีโอ โฆษณา ฯลฯ

ทางหนึ่งที่จะช่วยวางพื้นฐานในด้านนี้ได้คือ การพัฒนาสำนึกในความดีงามขึ้นมาตั้งแต่เด็ก ในวัยประถมบทเรียนที่ได้รับต้องทำให้เด็กเห็นภาพที่งดงาม มีสุนทรีย์ของโลก

ความคิดและภาพในใจของเด็กจะต้องซึมซาบไปด้วยความรู้สึกทางจริยธรรม หากได้รับการบ่มเพาะความรู้สึกเช่นนี้มาตลอดวัยเด็ก จะส่งผลที่แตกต่างได้อย่างมากในช่วงวัยรุ่น

ดร. รูดอล์ฟ สไตเนอร์ ผู้ริเริ่มการศึกษาวอลดอร์ฟ กล่าวไว้ว่า “เด็กที่ขาดการกระตุ้นความรู้สึกต่อภาพที่งดงาม มีสุนทรีย์ของโลก จะติดอยู่กับกิเลสตัณหามากเกินไปได้ง่าย เมื่อเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ไม่มีวิธีใดที่จะต้านทานการฝึกฝนในทางคุณไปได้ดีกว่าการพัฒนาสำนึกที่มีความสุนทรีย์ต่อความเลิศล้ำและความงามในธรรมชาติ ถ้าคุณประสบความสำเร็จในการทำให้เด็กรู้สึกได้อย่างลึกซึ้งถึงความงาม สีสนของอาทิตย์ยามอุทัยและอัสดง ของดอกไม้บานาพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยิ่งใหญ่เกรียงไกรของพายุฝนฟ้าคะนอง ถ้าคุณปลูกฝังความรู้สึกสุนทรีย์ขึ้นมาในตัวเขา คุณจะช่วยเขาได้มากกว่าจากการสอนเพศศึกษาไร้สาระที่

ทำกับเด็กวัยเล็กกว่านี้เสียอีก ความรู้สึกต่อความงาม การเผชิญ
โลกด้วยสุนทรีย์นี้แหละที่จะต้านทานความใคร่ไว้ได้ การมี
ประสบการณ์ว่าโลกงดงามจะช่วยให้มีความสัมพันธ์ต่อร่างกาย
ของตัวเองอย่างเหมาะสมด้วย จะไม่ถูกรุกรานจากกายนั่งเช่นที่
เกิดขึ้นจากความกำหนด”

จัดทำโดย

โรงเรียนป๋ายอไต

199 หมู่ 6 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 32 แขวงอ้อเงิน เขตสายไหม กทม. 10220

โทร. 02 792 0670, 02 792 0672 แฟกซ์ 02 792 0672

E-mail: waldorfthai@hotmail.com

www.panyotai.com

ขอเชิญชมภาพกิจกรรมของเด็ก ๆ ได้จาก

<https://www.flickr.com/photos/panyotai/sets/>

ติดตามข่าวสารในแวดวงมนุษยปรัชญาได้ทาง

facebook.com/Anthroposophical.Group.Thailand

และติดตามสาระของมนุษยปรัชญาได้จาก

anthrothailand.wordpress.com